

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni branilnici št. 14.194.

Korupcijoniste pred puške

Ves čas našega državnega življenja sem izza prevrata spremlja pojave v javnosti kakor zlokobna pošast pojem: korupcija. Naj se pojavi kje še tako dobro zasnovan načrt, naj se utrne še tako svetla misel, takoj je vmes to zlo, ki vse podere in uniči. Od izvoznic do Našičke in od te spet do najnovejših dni se plete afera na afero, škandal za škandalom, drug grši mimo drugega, vsi pa taki, da nam izpodkopujejo ugled in žro naše skupno, to se pravi narodno in državno premoženje. Značilno pri tem je, da povzročajo te sramotne afere izključno samo ljudje »višjih« slojev, bogataši in ljudje na bolj ali manj visokih položajih, ki ne morejo reči, da jih sili v nepoštena in sleparska dejanja sila ali boj za vsakdanji kruh.

Ko tako vidimo, da ti ljudje brez sramu in brez vesti plenijo narod in državo in si s takim denarjem polnijo žepce ter lahkomišelnostrežejo z njim svojim najnižjim strastem, pa zopet vidimo na drugi strani popolno nasprotje tega ravnanja.

Gruda in kmet sta zdrava

Kmet in ves kmetški živelj, ki je radi takih blaznih podvigov in zavoljo divje razsipnosti vsakovrstnih korupcijonistov tako ubožen, da mu že pojema dih, še vendar vzdrži v poštenosti. Vzlic temu, da so vse kmetije pasivne, da je danes kmetško delo manj cenjeno kakor lopovsko pohajkovanje, kmet vendar dela in na vse strani plačuje svoje davkatve. On plačuje davke, plačuje banovinske in občinske doklade, plačuje vse, kar od njega zahteva skupnost! Še več, poleg vseh teh bremen žrtvuje še velikanske zneske za kulturo in prosveto, je torej ostal od vsega močvirja družabnih vrhuncev nedotaknjen.

Iz tega sledi, kar smo že večkrat naglašali, da je jedro vseh kriz

moralna kriza

tista omajanost etičnih in moralnih pojmov in vrednot, ki ubija človekovo osebnost in napravlja iz njega slepo orodje strasti.

Ako ostreje pogledamo okrog sebe, vidimo, da je ta omajanost in razrvanost segla že silno široko. Ne obsega namreč samo tistega, o čemer govorimo v javnosti, ampak tudi marsikaj, kar večkrat pokrijemo s plaščem prizanesljivega molčanja.

Propalost morale, ki ima za posledico vsa korupcijska dejanja, sega v take dalje, da se mora človek zgroziti ob njih. V uvodu smo samo na kratko omenili dve vidni čeri iz tega strupenega morja, toda skal in prepadov je nebroj.

Korupcija namreč ni samo v tem, če se posameznik da premamiti vabam kapitala — in to še največkrat tujega — in potem kot

njegov sluga ravna proti interesom lastne domovine. Še večja in hujša je tista korupcija, je tista skrajna pokvarjenost, ki vpreže dobroto in najvišje svetlinje, moralne in gmotne vrednote lastnega naroda v polomljeno kočijo koristolovstva.

Vprašamo, ali ne bi bila korupcija, če bi se zgodilo, da bi si vplivni zadružniki od zadrug proti nizki obrestni meri izposojali denar, da bi ga potem drugam — bankam in špekulativnim zavodom — posojali po 15 in tudi več od sto. Zdaj bi bil ta denar zamrznjen, marsikaj zadružništva bi bilo na tleh, a kam bi šla razlika med 7 in 15%?

In povejte, ali ni korupcija, če se kje z obetanjem izmolze iz naroda zadnji dinar, ki gre potem v bogato tujino, medtem ko narod doma strada?

Kaj se je godilo s Feniksom? Kdaj pride pri nas luč v to temo?

In kaj se godi z agrarno reformo? Ali bomo res poklekili pred tujim grofom, da bo laglje sesal iz nas kri in z našimi žulji gradil most za — tujce preko nas?

Vidite, ni le Bodijeve afere, afer je toliko, da ne vidimo iz njih. In v teh aferah se nam duše pojmi in glas. To so turške metode, to je janičarsko delo, pa naj ga opravlja maziljenec ali izvoljenec!

Narod vse to vidi in čuti, zato pa iz njega vedno glasneje odmeva obupni klic po svobodi. Ta svoboda je svoboda kontrole,

nadziranja javnosti,

da se take strahote v bodoče onemogočijo.

Zato pa zahtevamo protikorupcijski za-

kon, katerega načrt je že izdelan od senata. Zakaj gospoda odlašajo z njim? Ali nemara ne obstoja nevarnost, da bi utegnili kdaj tudi pri nas — kakor se to dogaja kje drugod po tem širokem svetu, senca korupcije seči tudi po našem pravu, po naši sodni oblasti, katere

neodvisnost in nepristranost

je sedaj naš edini ponos in jo visoko ceni ves narod?

Prepričani smo, da se to ne bo zgodilo, ker se ne sme zgoditi. Zato pa zahtevamo: Čistost v javnost, pravico in svobodo pošteni besedi, ki hoče le državi in narodu dobro. Pri tem ne sme biti ozirov na osebe, kajti osebe bodo umrle, narod in država pa bosta ostala!

In prav zato, da bosta mogla ta dva ostati in napredovati, kliče ves narod:

Pred neodvisno sodišče z vsemi tistimi, ki imajo korupcijo na vesti, z vsemi, ki izkoriščajo in zlorablajo narodovo zaupanje. Če mora dati preprosti človek odgovor za najmanjši prestop (kar je v ostalem čisto v redu in prav), potem naj dade odgovor tudi vsi oni, ki imajo na vesti naše gorje.

Pred puške s korupcijonisti

Nič slepomišenja, nič izvijanja, nič laži. Za zločine nad življenjem posameznika določa zakon smrtno kazen, za zločin nad življenjem vse naše skupnosti bi morale v plačilo spregovoriti samo — p u š k e ! Pred puške vse, ki plenijo narod in državo. Šele tedaj, ko bo zrak čist in bo narod videl, da res vlada pravica, nam bo omogočeno življenje in napredek.

Kmet in delavec:

Grozota števil

Delavstvo v borbi za obstanek

Po širnem svetu se poslužuje organizirano delavstvo štrajka — izostajanja od dela — da bi si saj nekoliko olajšalo težino ur, ki jih preživlja že leta in leta.

Tudi v naši državi so bila večja delavska gibanja. Najprej v rudnikih južne Srbije, nato v Beogradu in končno v Sloveniji.

Kaj delavec rabi

Potrebna mu je hrana, obleka, stanovanje. To so stvari golega življenja. Potrebna mu je kultura in duhovno življenje, ki naj ga vsaj za kratek čas odtegne ročnemu delu.

V denarju

je zračunano, da rabi delavska družina pri nas vsaj Din 1.000 — do 1.300 — mesečno, da ni lačna. Pri tem je največ stane stanovanje in odeja. Hrana predstavlja najmanjši odstotek živ-

ljenjskih stroškov. Hrano dobiva pri kmetu, drugo pa plačuje kapitalistu, industrijeu in mestnemu bogatašu.

Koliko zasluži?

Motil bi se, kdor bi mislil, da je tak družabni red, da delavca tako plačajo, da more živeti. Rudarji imajo v Trbovljah po Din 200 — do 250 — na mesec. Marsikdo ima po 3, 4 otroke. Rudarji so sicer malo zaposleni. Toda tudi če bi bili polno zaposleni, bi prišli kvečjemu na Din 800 —.

Drugo delavstvo doseže višje plače ie, če je posebej izučeno. Vsi torej od prvega do zadnjega ne dobe toliko, da bi živeli tako, da bi bilo Bogu spodobno.

Vojska delavstva

v Sloveniji narašča. Vsak kmetški dom oddaja tej armadi vse, kar ne more živeti doma. In

kmetskih domov, ki morajo svojo kri pošiljati v tovarne, je vsak dan več.

V tovarno mora, ker doma nima obstanka, v tovarni mu je težko, ker ni človeško plačan.

Kmet, to je tvoj otrok!

Slovenija je proletarska že od zdavnaj. Ta bežna leta od 1930. naprej pa so pokazala vso goloto naše revščine. Zadruga, ki so zbirale žulje varčnosti našega človeka, so zaprte. Vrednosti zemlje in hiš so globoko padle. Zaslužka ni nikjer. Kakor poplava zruši vse, tako je zahrbtna kriza podrla gospodarsko moč naše dežele. S Irdo pestjo je udarila delavca, kmetskega otroka.

In kmet?

Morebiti je danes še 50.000 kmetskih družin, ki se žive od kmetije. Vsaj 100.000 pa jih je, ki so v večji ali manjši meri navezane na tovarne, obrt. Vse te družine so komaj v dobrih časih toliko zaslužile, da so dopolnile potrebščine, ki jih zemlja ni dala v zadostni množini. Sedaj pa je radi padca mezd pomanjkanje poseglo v vso to množico, ki šteje vsaj 300.000 duš. In množica, ki nima prav ničesar, je še večja. Tej je bila zaslomba včasih gotovost zaslužka, kmetu pa gotovost primerna prodaja pridelkov. Oba sta ob njo.

V usodnem kolobanju se oba tepeta za tisto, za kar so se borili nerazviti narodi, predno se je človek imenoval za kulturno bitje.

Pa posledice?

Revščina je že sama na sebi zlo. V taki množini in tolikšnem obsegu pa je strašna ne-

sreča. Zaradi pomanjkanja so ljudje telesno neodporni; duševno življenje je zanemarjeno, nagnjenost k slabim mislim in dejanjem se veča. Bodočnost se kaže še bolj žalostna.

Ne moremo več

Slehernik spoznava, da nam sedanji načini upravljanja družbe kopljejo grob. Cim več bo ljudstva, tem težje bo zanj, če bo izročeno še naprej izkoriščevalcem, ki v teh najžernejših časih brezskrbno žive, bogate brez dela in z brezsrčnim očesom gledajo poginjanje tistih, ki jim sesajo kri.

Rešimo se

Slovenska preteklost, po duhovni plati odlikovana s potezo pokornosti napram vsem in vsakemur, je resna ovira za odločno rešitev. Toda hvala Bogu, sorodnih usod ne manjka tudi drugim narodom.

In ker so njih zgodovine polne borb in polne odločnosti, kadar gre za vse, nam ti dajejo upanje, da se otresemo istočasno z njimi i svoje preteklosti i svojih sedanjih tegob.

Pot

Strnimo vrste! Vsak v svojo skupino. Delaveci bodo določili pravične mezde, kmetje pravične cene za pridelke, začrtali si bodo nove smeri v politiki, gospodarstvu, kulturi.

Druži nas velika skupnost uboštva. Ta pa nas bo tudi za vselej ločila od vseh, ki so to uboštvo zasejali in ga slikali kot božjo voljo, dočim so jim njihovi dnevi minevali v gostijah in gospodovalnosti. a. g.

Jugoslovanski javnosti!

Naši dobrovoljci, ki so krvaveli na vseh svetovnih bojiščih, razvijajo letos na Vidov dan svoj prapor v Ljubljani.

V onih temnih in težkih dneh so naši bratje dobrovoljci nastopili odkrito z mečem v roki proti stoletnemu sovragu ter z lastno krvjo krčili pot naši svobodi. V morju zavezniških praporov so dvignili našo trobojko ter izvršili zgodovinska dejanja, ki so zadivila svet in dokazala samozavest, ponos in junaštvo naroda, pripravljenega braniti svoje nacionalne vrednote s preziranjem trpljenja in smrti.

Utružene in razredčene vrste naših dobrovoljcev so se umaknile po doseženi zmagi v ozadje. Z isto nesebičnostjo, kot so jo pokazali pri svojem velikem delu v svetovni vojni, so prepuščali v svobodni domovini plod svojega dela drugim. Danes pa stopajo pred narod, da ožive spomin na junaške čine, izvršene pred dvajsetimi leti v Dobruddži in da zasade v srca novi jugoslovanski generaciji ono ljubezen in peštrtvovalnost, ki so jo oni sami dokazali z lastno krvjo!

Jugoslovani! Ob priliki razvitja prapora naših dobrovoljcev je naša dolžnost, da jim izrazimo zahvalo, ki je nismo mogli izraziti v času njihovega žrtvovanja. S svojo prisotnostjo na njihovi proslavi jim dajemo zagotovilo, da smo strnjenih vrst ob njihovi strani, da razumemo veličino njihovega samožrtvovanja in junaštva in da gledamo v njih vzor, kateremu hočemo slediti v vsakem primeru in za vsako ceno!

Zato pozivamo vse Jugoslovane, da se udeleže razvitja prapora naših dobrovoljcev!

Program

razvitja prapora Saveza ratnih dobrovoljca kraljevine Jugoslavije, sreske organizacije v Ljubljani na Vidov dan dne 28. junija 1936:

Dne 27. junija: Na predvečer Vidovega dne ob 21.30 spominski kresovi padlim dobrovoljcem.

Dne 28. junija: Slavnostni občni zbor sreske organizacije vojnih dobrovoljcev v sejni dvorani mestne občine ljubljanske:

a) otvoritev, b) slavnostni govor, c) pozdravi organizacij. Ob 11. uri: 1. Molitev (Adamič), izvaja Hubadova pevška župa in združene godbe. 2. Spominski govor padlim dobrovoljcem. 3. Enominutni molk, ki ga prekine počastna salva. 4. Blagoslovitev prapora po katoliškem in pravoslavnem svečeniku. 5. Razvitje prapora po zastopniku Nj. Vel. kralja Petra II. 6. Državna himna. 7. Govor zastopnika Nj. Vel. kralja in izročitev prapora. 8. Pripenjanje spominskih trakov. 9. Pobračimstvo praporov.

Povorka: Sokolska konjenica, vojaška godba, vojaški odredi, dobrovoljci, aktivni oficirji, sokolska godba, Sokol v kroju, gasilec v kroju, skavti, podmladek JS, narodne noše, vsi prapori, civilna povorka združenih organizacij.

Mimohod pred častno tribuno na Kongresnem trgu.

Članstvo organizacij se zbira na sledečih mestih: 1. Sokol Kraljevine Jugoslavije v kroju in civilu na dvorišču I. drž. gimnazije v Vegovi ulici. 2. Akademске organizacije, Legija koroških borcev, Maistrovi borci, Narodna Odbrana, Udruženje rezervnih oficira i ratnika, streljačke družine, Udruženje četnikov — pred univerzo v Vegovi ulici. 3. narodne noše — v drevoredu Zvezde nasproti univerze. 4. Narodna strokovna zveza, Udruženje jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev, Zveza društev privatnih nameščencev, Udruženje p. t. t. zvančnikov in služiteljev — na Kongresnem trgu od častne tribune proti nunski cerkvi. 5. Bran-i-bor, društvo knjeginje Zorke, Družba sv. Cirila in Metoda, Jadranska Straža, Jugoslovenska ženska zveza, Kolo jugoslovanskih sester, Savez jugoslovanskih emigrantskih udruženj, Splošno žensko društvo — v drevoredu Zvezde na Kongresnem trgu, nasproti častne tribune proti nunski cerkvi. 6. Vsa ostala publika v spodnjem

delu Zvezde. 7. Gasilska zajednica — pred Mestnim domom.

Odhod vseh organizacij s Kongresnega trga pred magistrat je točno ob 9.45.

Ker bo dohod pred magistrat ob tej uri že zaprt, naj se vsi udeleženci zbirajo le na zgoraj določenih mestih.

Akcijski odbor za proslavo razvitja prapora dobrovoljcev v Ljubljani.

Prizgimo jim luč!

Pred dvajsetimi leti so v Dobruddži stopili naši dobrovoljci v vrste borcev za svobodo. S svojo mlado silo so zadivili ves svet in ga opozorili na narod, ki krvavi pod tujim jarmom. Njihova dejanja so dokazala, da je ta narod vreden svobode.

Pred dvajsetimi leti so omahnila v Dobruddži njih mlada, krepka telesa. Vojni plaz je zdrvel preko njih in zasul njihove kosti v daljni tujini. Dvajset let samejajo njihovi grobovi brez cvetja in zelenja, izravnani z zemljo. Dvajset let hrepene njihove kosti po ljubeči roki, ki bi prizgala luč na njihovih tihih domovih.

Bratje, sestre! Pot k tem njihovim demom nam je trenutno nemogoča. Da pa jim pokažemo svojo globoko hvaležnost, naj zagore na predvečer Vidovega dneva, praznika vseh za našo svobodo padlih žrtev, na naših gorah kresovi, kot spominski plamen vsem onim, ki so pisali s svoje lastno krvjo zgodovino našega naroda in zapečatili s svojo smrtjo njegovo svobodo.

Prizgimo jim kresove na naših gorah, ki naj oznanjajo vsemu narodu vernost, zvestobo in hvaležnost jugoslovanskih src do padlih junakov. Pokažimo s temi spominskimi kresovi, da gori tudi v naših srcih neprestano spominska luč spomenu padlih borcev. Kresovi naj bodo vsakomur znak sile, ki druži naš narod in ob kateri se mora zlomiti vsak poskus rušiti to, kar nam je bilo ustvarjeno s tolikimi in tako dragocenimi žrtvami.

Kresovi naj zagore na vseh naših vrhovih 27. junija t. l. točno ob pol 22. uri zvečer ter naj gore najmanj do 23. ure.

Slava spomenu padlih dobrovoljcev!

Akcijski odbor za proslavo razvitja prapora dobrovoljcev v Ljubljani.

Kmetski dolgovi pri bankah

Društvo bankirjev iz Beograda in okolnih banovin je imelo preteklo nedeljo svoj občni zbor, na katerem so govorniki in delničarji podčrtavali nevzdržen položaj privatnih bank. Nelikvidnost, povzročena vsled kmetske zaščite, je ustavila povsem poslovanje privatnih bank. Nekaj jih je moralo vsled tega likvidirati, veliko pa se jih je rešilo pred propastjo z zaščito. Toda taki denarni zavodi ne služijo več svojem namenu.

Delničarjem je odgovoril predsednik društva g. dr. Vlada Marković in rekel med drugim, da predstavljajo kmetski dolgovi le del bankarske krize in da je treba rešiti celo krizo, ki tare privatne banke. In ta kriza se lahko reši s podporo in dobro voljo Narodne banke.

Narodna banka je zbrala podatke o kmetskih dolgovih in ugotovila, da znašajo isti pri vseh privatnih bankah okrog 1.200.000.000 dinarjev. V teku poslednjih štirih let so se kmetski dolgovi pri privatnih bankah zmanjšali za 40 do 50%. Ti dolgovi so delno odplačani, delno pa črtani. Skoro 80% kmetskih dolžnikov je zadostilo svojim obvezam napram bankam.

Iz tega dejstva zaključuje, g. dr. Vlada Marković, da kmetje svoje dolgove lahko plačajo. Morda v Vojvodini, kjer je kmetško gospodarstvo čisto drugačno kot pa pri nas.

Sploh se ti podatki, o katerih govori doktor Marković, ne nanašajo na Slovenijo, ker imamo pri nas silno malo kmetških dolgov pri privatnih bankah. Pri nas je ogromna večina kmetov zadolženih pri zadrugah. In dokončna ureditev teh kmetških dolgov nas predvsem zanima.

Dr. Vlada Marković se zavzema, da bi se vsi mali kmetški dolgov pri privatnih bankah, do zneska 1500 dinarjev in do 20% vrednosti njihove imovine izpustili iz zaščite. Po tej operaciji bi ostalo še vsega okrog 500 milijonov dolgov, katere bi pa z lahkoto uredila Narodna banka.

Iz tega poročila se vidi, da bi Narodna banka sodelovala pri dokončni rešitvi vprašanja kmetških dolgov edinole tam, kjer so prizadete privatne banke.

Za združne dolgove ostane vprašanje odprto.

Strela vžiga, toča bije

Iz raznih krajev prihajajo poročila, kako je tu ali tam udarila strela, ubila človeka in zažgala poslopje. Tako zlasti kmetški človek vzlic vsem modernim pridobitvam tehnike še vedno ostane izpostavljen slepemu divjanju prirodnih sil ter ne ve ne ure ne dneva, kdaj lahko postane njih plen.

Enaka in še bolj žalostna so poročila o puščenju, ki ga povzročata toča. Hladnim, deževnim dnevom je zadnji čas nenadoma sledila prava pasja vročina in zdaj tu, zdaj tam se bliskoma zgrmadijo nad nami črni oblaki, iz katerih se usuje na polje, kmetov največji up, ter ga uniči.

Kar blešči se perilo!

Prizanesljivo in temeljito je odpravilo Schichtovo terpentinovo milo tudi zadnjo nesnago iz tkanine — zdaj se lahko blešči v svetli čistoti.

Schichtovo
terpentinovo milo

pere perilo bleščeče belo

...in za namakanje ženska hvala

Doma in drugod

Teden domače politike

Kongres JNS

Akcijski odbor Jugoslovanske nacionalne stranke je imel ves pretekli teden seje, ki so bile posvečene pripravam za strankin kongres. Predsednik stranke g. Nikola Uzunović je že toliko okrevaj, da je mogel zapustiti svoje stanovanje in da je vodil nekaj sej akcijskega odbora. Ostalim sejam je predsedoval g. Jovo Banjanin.

Utujen je bil dnevni red strankinega kongresa in poročevalci. Glavni govorniki bodo g. Nikola Uzunović, Jovo Banjanin, Juraj Deme-trović in dr. Albert Kramer.

Kongres bo trajal dva dni in sicer 30. junija in 1. julija t. l. Za kongres vlada veliko zanimanje.

Priprave za kongres JNS so končane in vsi banovinski odbori so oživljeni in obnovljeni. Banovinske skupščine so se izvršile povsod v najlepšem redu. Bile so obilno obiskane in volja po enotnosti stranke, po krepki organizaciji, ki naj nudi vsem preganjanim zaščito in oporo, je bila enodušna. Stranka se mora organizirati, da bo izvršila voljo naroda, izvedla svoj program,

Nacionalna fronta

Zadnje čase so se razširjale vesti, da bodo nacionalne stranke in politične skupine osno-vale skupno nacionalno fronto.

Predsednik Jug. narodne stranke g. Svetislav Hodjera je izjavil v »Politiki«, da njegova stranka ne bo pristopila v nacionalno fronto pred volitvami, ki morajo biti svobodne in tajne. Šele tedaj se bo videlo, kdo koga zastopa in koliko narodovega zaupanja uživa kaka stranka. Tedaj bo pa mogoče govoriti o sodelovanju in o raznih frontah.

Banovinsko zborovanje JNS v Nišu

Preteklo nedeljo so bila končana zborovanja banovinskih organizacij JNS. Zborovanja v Nišu so se udeležili gg. predsednik Nikola Uzunović, Jovo Banjanin, dr. Kramer, dr. Andjel-nović in drugi. Navzočih je bilo okrog 1000 delegatov občinskih in sreskih organizacij iz vse moravske banovine. Senator g. Jovo Banjanin je razvil v svojem govoru načela JNS in njen program, ostali govorniki so pa razpravljali o perečih političnih in gospodarskih vprašanjih.

Zaupniško zborovanje zemljoradnikov v Beogradu

V zadnji številki našega lista smo poročali o oni skupini srbskih zemljoradnikov, ki jo vodi g. Voja Djordjević, minister brez listnice in ki je nedavno sklicala svoje zaupnike na konferenco v Beograd. Danes pa poročamo o drugi skupini srbskih zemljoradnikov, ki jo vodi g. Joca Jovanović in ki je imela svoje zaupniško zborovanje preteklo nedeljo.

Jovanovičeva skupina zemljoradnikov se nahaja v krogu združene opozicije in trdi, da ima najožje zveze z dr. Mačkom. Ta skupina se odločno zavzema za rešitev hrvatskega vprašanja, ravno tako kakor ona skupina srbskih zemljoradnikov, ki jo organizira dr. Dragoljub Jovanović. Razlika med tema dvema skupinama obstoja le v vprašanju ureditve države. Dr. Dragoljub Jovanović je za federacijo in se v tem strinja z dr. Mačkom, dočim se skupina zemljoradnikov okrog Joca Jovanovića tega vprašanja skrbno ogiblje in se ni še nikoli jasno izrazila, kaj in kako misli o ureditvi države. Tu je pa težišče odnošajev do dr. Mačka in sporna točka, zaradi katere se združena opozicija ne more združiti.

Na nedeljskem zborovanju zemljoradnikov sta imela obširne govore o zunanjem in notranjem političnem položaju in o razmerah, ki vladajo med združeno opozicijo.

Joca Jovanović je izjavil, da je združena opozicija na najboljši poti k popolni soglasnosti glede hrvatskega vprašanja. To vprašanje je zelo

zamotano, v katerem igrajo vlogo tradicija, kultura, običaji, socialna sredina itd. In o vsem tem morajo priti na jasno, predno bo združena opozicija mogla priti do enotnih pogledov in skupnega programa.

Kdaj bo ta srečni čas nastopil, nihče ne ve.

Aretirani narodni poslanci

Agencija Avala poroča: Preiskovalni sodnik državnega sodišča za zaščito države g. Djurdje Marinković je izročil te dni državnemu tožilcu g. dr. Djadrovu gradivo kazenske preiskave zoper Damjana Arnautovića in ostale obtožence.

Državni tožilec je po proučitvi kazenskega predmeta izročil včeraj preiskovalnemu sodniku obtožbo proti Damjanu Arnautoviću za dejanje po čl. 1., točka 7., zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, to je za poskus umora predsednika kraljevske vlade in zunanjega ministra dr. Milana Stojanovića, zoper Dragišo Stojanovića, Vasilja Trbića, Dragomira Milovanovića, Mirka Uroševića, Jova Nenadovića in dr. Vukovića pa za isto dejanje v zvezi s § 34. kazenskega zakonika.

Trije izpuščeni

Glede obtožencev inž. Nikole Kabalina, Dragoljuba Ivanovića in Radivoja Nanovića državni tožilec ni našel osnove za nadaljno kazensko tožbo. (§ 108. kazenskega zakonika). Zato so jih takoj izpustili na prostost.

Za Taso Dinića je državni tožilec predlagal, naj se kazenski postopek v smislu § 463. kazenskega zakonika do njegove privedbe ustavi, nadaljeval pa se bo, ko bo Dinić priveden, kakor določa navedeni zakonski predpis.

† Jakob Zemljčič

V nedeljo dne 21. t. m. je zadela srčna kap gospoda Jakoba Zemljčiča, posestnika, bivšega narodnega poslanca in župana občine Slatina Radenci. Pokojni Zemljčič je bil daleč naokoli visoko cenjena in spoštovana osebnost. Kot politik se je udeleževal vsa povojna leta v kmetem pokretu in bil izvoljen leta 1931. za srez Ljutomer narodnim poslancem. Kot župan in načelnik krajevnega šolskega sveta si je pridobil mož za tamošnje prebivalstvo velikih in neverjetnih zaslug. Naj mu bo lahka ljubljena domača gruda. Njegovim užaloščenim svojcem naše iskreno sožalje!

Zunanje - politični pregled

Dva trikota na vidiku:

Evropa v dveh sovražnih taborih

Ta teden se mnogo govori in piše o dveh trikotih Evrope, namreč o zvezi London-Pariz-Rim na eni strani, pa o zvezi London-Berlin-Rim na drugi.

Se ni dolgo tega, ko se je govorilo in pisalo o poostitvi sankcij proti Italiji, sedaj pa je zapihal čisto drug veter.

Anglija

je namreč v težkem položaju. Kakor smo v našem listu že ponovno naglasili, politika, zlasti pa mednarodna politika ne pozna čustvene nežnosti in ni prav nič nenavadnega pojav, da danes preklinja, kar je včeraj blagoslovljala. Nemiri v Palestini, ki jim je za podlago

prebujanje arabske rase,

nezadovoljnost z londonsko politiko v dominijonih in slovanska nevarnost na vzhodu, vse to je napotilo Anglijo, da je v načelu sedaj prav tako odločno za ukinitve sankcij kakor je bila prej odločno za njih poostitve.

Italija

se nikoli ni dosti zmenila za Društvo narodov in njegove ugotovitve, ampak je mirno nadaljevala svojo pot in svoje delo. Hotela je imeti veliko kolonijo, ki jo je z zavetjem Abesinije tudi dobila. Pri tem je z naporom vseh narodnih sil in s pomočjo nekaterih držav premagala

sankcije

in uredila svoje gospodarstvo tako, da je lahko vojno uspešno nadaljevala in dokončala. Sedaj, ko gre za ukinitve sankcij, izjavlja italijanska diplomacija, da se Italija po ukinitvi ne bo pogajala s sankcionističnimi državami skupno, ampak z vsako posebej. Ta okolnost je zlasti

važna za Jugoslavijo, ker vsi vemo, kakšne uspehe smo dosegli vselej, kadar smo se morali o čemerkoli pogajati z našo zapadno sosedo.

Francija

z velikim naporom gradi nov ustroj svoje notranjosti. Blumove socialne reforme so končno le v znatni meri pomirile delavske množice in zato stavke pojenjujejo. V škripcih pa je Francija radi svojega zunanjega položaja. Njena meja proti Nemčiji je še vedno rana, dokler ni razmerje med Nemčijo in Francijo popolnoma razčiščeno. Zato si Francija seveda nikakor ne želi, da bi prišlo do zveze med Rimom in Londonom brez nje.

Nemčija

razvija živahno diplomatsko delovanje. Politična napetost v Evropi je za to državo kakor nalašč, da lahko z uspehom deluje na vseh straneh, kjer se ji zdi potrebno.

Berlin skuša ostati v kar najbolj prijateljskih stikih z Rimom in je videti, da sta se obe državi že tudi glede spornega jabolka — republike Avstrije — kolikortoliko sporazumeli. Čeprav to z raznih avstrijskih in laških plati zanikujejo, se zdi, da

habsburško vprašanje

ni samo bav-bav ali priložnostna avstrijska parada, ampak v Rimu skuhana resničnost, ki samo čaka ugodnega trenutka, da lahko stopi v življenje. Verjetno je, da je za ceno drugih, važnejših interesov pristal na vzpostavitev Habsburžanov tudi Hitler.

V skladu s tem položajem je nemško stremjenje po gospodarski osvojitvi Balkana. Hitler dela naglo in po ostro določenem načrtu. Zato

je izven dvoma, da bo z isto vztrajnostjo izpeljal diplomatski boj za kolonije, s kakršno je doslej opravil vse, česar se je lotil. Spričo razrvanosti Evrope in nemške organiziranosti tudi ni dvoma, da bo v tem boju zmagal. Za vsak slučaj pa le mora imeti nemška industrija pri rokah

vir sirovin

za svojo proizvodnjo. In to je bil namen doktor Schachtovega potovanja po Balkanu. Posebno uspešni so menda bili njegovi razgovori z Grčijo in Bolgarijo.

Poljska

sredi teh hudournikov plava močno v nemških vodah. Kakor pri nas, lahko opazimo tudi na Poljskem, da niti narodna svoboda niti državna samostojnost ne more v kratkih dveh desetletjih popraviti oziroma zabrisati tega, kar je ustvarila večstoletna tradicija. Poljska je kakor dekle v umeten biser zamaknjena v položaj velesile in radi tega ne pride iz nemškega objema. Ker se hkratu boji komunizma in obstojajo med njo in Rusijo tudi stara nacionalna nasprotja, je nemško delo toliko bolj olajšano.

Rusija

nadaljuje s svojo notranjo izpopolnitvijo, ki mora biti že precej trdna, ker zapadne sile vedno bolj računajo z njo.

Skoraj neopazno je šla mimo nas vest, da je malo poprej, preden je prišel k nam doktor Schacht, odpoštoval na Daljni vzhod nemški general von Reichenau, ki je imel vsekakor važno politično nalogo, prepričati se o razmerju med

vojaško močjo

Japanke in Rusije. Njegova poročila morajo biti za Rusijo vsekakor ugodna, kar sklepamo iz okolnosti, da se je na evropskem političnem obzorju pojavila zamisel nove politične tvorbe, namreč

direktorij velesil,

to se pravi, zveza velikih držav, ki naj bi dejansko vladala v Evropi. V Ženevi se pogajajo, oziroma so razgovori že tako daleč, da bo taka zveza po vsej verjetnosti do jeseni tudi res ustanovljena. V tej zvezi bi bile: Anglija, Francija, Italija, Nemčija, Poljska in Rusija. S to zvezo upajo državniki po eni strani prepričati vojno v Evropi, po drugi strani pa — bržkone — upajo neslovanske velesile na ta način omiliti

slovansko nevarnost,

o kateri rado mnogo govori zlasti časopisje nekaterih držav, ki vzlic zvezam in paktom slovanski rasi le ne priznavajo enakopravnosti z drugimi belokožci.

Naj še na koncu omenimo, da v Belgiji stavke še niso ponehale;

da imajo na Norveškem novo vlado, v kateri so samo štirje ministri politiki, medtem ko so vsi drugi strokovnjaki;

da nevarnost državljanske vojne na Kitajskem še ni odstranjena;

da imajo na Madžarskem velik proces proti sorodnemu gibanju kakor je nemški nacionalni socializem, le da imajo madžarski nac. socialisti za znak križ iz kos, in

da so v Boliviji (Južna Amerika) odkrili novo zaroto, radi katere je vlada dala zapreti celo vrsto uglednih oseb.

Po vsem tem torej vidimo, da vlada povsod po svetu nemir in nezadovoljstvo. Države se blazno oborožujejo in gre večina dobrin človeškega dela za — medsebojno uničevanje. Kam nas to pelje, ako se narodi ne spametujejo, bo vsakomur jasno tudi — brez besedi.

Kmetijska tiskovna zadruga, r. z. z. o. z. v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor dne 25. junija, 1936 ob 8. uri zvečer v sejni sobi »Ekonomac« v Ljubljani, Kolodvorska ul. 7. Vsi člani zadruge so vljudno vabljeni k polnoštevilni udeležbi. Načelnik.

Kdor si hoče ohraniti lepe zdrave zobe — uporablja redno

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

Kmetska mladina

Mi rastemo in napredujemo

Notranje gorice

Spričo mnogih in splošno znanih nevšečnih okolnosti je dandanes težko kmetsko mladinske gibanju razviti delavnost do največjega razmaha. Toda idealizem in polet sta tako močna, da ju ne more nobena ovira zatreti. Vse je zaman: klica kmetske in delavske mladine ni mogoče udušiti, močnega kmetsko-mladinskega gibanja ni mogoče zatreti. Zaman so vsa prizadevanja in intrige gotovih krogov. Mi rastemo in napredujemo danes bolj kot kdaj prej. Svoječas smo bili po mnenju steh gotovih krogov bajne neke sorte protežiranci režima in smo baje zgolj zavoljo tega uspevali. Gospodje, ta predsodek in to mnenje je danes odpadlo, kaj!? Danes so drugačni časi. In vendar moramo z radostjo ugotoviti, da so vprav danes naše prireditve in manifestacije obiskane mnogo bolj in takrat. Na naših prireditvah se tare ljudstva, kajti tudi kmetsko ljudstvo je začelo odpirati oči in instinktivno je pričelo čutiti, kam spada in kje je njegovo mesto: v kmetskem demokratičnem gibanju! Gospodje, polagoma se bo pač treba sprijazniti z enostavnim dejstvom:

boste morali zdravi in močni ideji demokratičnega mladega kmetskega in delavskega gibanja. Nič ni večnega na svetu, tudi kmetskega in delavskega duha mora biti enkrat konec

To bo resnični prepoved slovenskega ljudstva in slovenskega naroda!

To odločno voljo po prepovedu slovenskega podeljaja je v nedeljo dokazal tudi tabor kmetske mladine, ki ga je priredilo Društvo kmetskih fantov in deklet iz Notranjih gor. Neokusno bi bilo na tem mestu na dolgo razpravljati o vseh priprošnjah za dež in slabo vreme, ki naj bi prireditve onemogočilo. Res je, da nam je nekoliko zalilo travo, toda koliko bolj so zato rezale potem kose. In tudi kmetskega ljudstva nam ni odgnalo to priporočanje za dež in ujme. Nasprotno: zbralo se nas je več kot bi nas sicer bilo. (Ker smo vljudna kmetska mladina, se za to uspešno reklamo prav od srca zahvaljujemo!). In kmalu je posijalo solnce in v žarki svetlobi smo tekmovali in kosili za novo bodočnost.

Na tekmovališče nas je privedla lepo formirana in v demokratičnem duhu disciplinirana povorka, na čelu ji dva velika zelena prapora, pod katerimi se zbira naša armada. Številno občinstvo je na gosto obkolilo tekmovališče, in zapele so ostre kose, ki bodo priborile ljudstvu in kmetskemu delu čast, ponos in veljavo. V plemeniti tekmi si je priboril prvo mesto tov. Alojz Sežer, sledijo Alojz Založnik, Anton Oblak, Ivan Vidmar, Jože Nartnik, Franc Gostiša, Jože Stražisar in Tone Artač. Tekmovalci so prejeli lepe in ljube nagrade. Po tekmi je bilo na prireditvenem prostoru pri tov. Vidmarju kulturno mladinsko zborovanje, ki ga je otvoril društveni predsednik tov. France Vidmar. O kulturnem pomenu kmetsko-mladinskega gibanja je nato jedrnato govoril tov. France Gerželj, o pomenu tekmovalja v kmetskem delu pa tov. Francek Novak, ki je ob enem kot član ocenjevalne komisije razglasil izid tekme. Zbrana množica je v duhu kmetske in delavske skupnosti in v ideji kulturnega prepoveda ta dan stečano in sveto

proslavila v simbolični obliki čast in vrednost dela.

V znamenju kmetsko-delavske skupnosti

Podpeč

Pri nas je kmetska in delavska mladina slobodnega in borbnega duha, saj vendar drugačna v teh časih tudi biti ne more. Dolgo smo sicer že pogrešali svoje lastne organizacije, ki naj bi postala okvir in posoda za našega duha. Ker smo tudi kritični mladi ljudje, smo seveda po vrsti reševali to in ono organizacijo in spoznali smo, da spadamo tudi mi v vrste kmetsko-delavskega mladinskega gibanja. Zato smo se odločili, da si ustanovimo svoje Društvo kmetskih fantov in deklet. Marsikateri se je morda spotaknil ob imenu, češ, saj pri nas v Podpeči ni dosti pravih kmetov, večina je malih kmetov in delavcev. Spoznali pa smo, da program tega društva popolnoma odgovarja našim težnjam in hočemo zato postati v okviru tega društva pionirji in klicarji kmetsko-delavske vzajemnosti. Tu bomo lahko ob skupnem sodelovanju podrlji vse predsodke, ki tako po nepotrebnem ločijo kmeta in delavca. Kmet in delavec spadata skupaj, morata se združiti in v sodelovanju korakati lepšim dnem nasproti.

Za ustanovitev društva smo si že izbrali pripravljalni odbor, ki bo opravil vse potrebno delo za ustanovitev. V nedeljo 21. junija smo v tem smislu že priredili prvi sestanek, združen s predavanjem tov. Franceta Gerželja. Sestanka, ki ga je vodil predsednik pripravljalnega odbora tov. Jare, se je udeležilo lepo število tovarišev. Na sestanku smo se pogovorili o marsičem potrebnem, zlasti pa smo se utrdili v veri in kmetsko-delavski ideji, ki ji hočemo nesebično služiti in postati njeni borci. V kratkem bomo za to idejo tudi javno manifestirali na veliki tekmi tesačev, ki jo nameravamo prirediti. Naj živi in raste naša kmetsko-delavska ideja in vzajemnost!

† Rezika Ogrinc

V sredo, dne 10. junija t. l. nas je za vedno zapustila in zatisnila svoje blage oči komaj 18 let stara tov. Rezika Ogrinc, redna članica našega Društva kmetskih fantov in deklet v Grahovem.

Draga Rezika!

V najlepših letih razcveta Tvojega pomladnega življenja, vedno se smehljajoča, polna sveže vroče krvi, lepih sanj in upanja v bodočnost, si morala zapustiti naše kmetsko-mladinske vrste in se preseliti tja, kjer ni skrbi, kjer ni trpljenja. Mučna bolezen, ki si jo potrpežljivo in udano prenašala, Ti je pretrgala nit mladega nadebudnega življenja. Ze v času Tvoje boleznii smo slutili prijateljji in prijateljice neko tesnobo v sreih, ki nas je navdajala s strahom. In tedaj, ko smo gledali med belimi svečami Tvoj blede deviški obraz, obdan s cvetjem, so postale naše slufnje resnice.

Kako si nam bila priljubljena Rezika v življenju, je pokazala najbolj Tvoja zadnja pot, ko smo Te spremili k večnemu počitku menda vsi. Poleg nas Te je spremljalo za zadnji poti nebroj duhtečih svežih šopkov rož in vencev, kjer ni manjkal tudi venec, ki Ti ga je položilo v zadnji pozdrav naše Društvo kmetskih fantov in deklet.

Vsa naša prisostvujoča srea so ječala ob bolesti, ko se je jela vsipati gruda na Tvoje belo krsto. Ni ga bilo očesa, da ne bi v njem zablješala solza. Celo solnce ni moglo prikriti svoje žalosti. Skrivalo se je za oblake, da ne bi videlo in obsevalo žalujočih naših src ob Tvojem hladnem grobu.

Naj ti bo lahka ljubljena domača gruda! Tvojim užaloščenim preostalim, pa veljaj od nas vseh iskreno sožalje!

Alojzij Ule.

Sv. Bolfenk pri Središču

V pravem prazničnem razpoloženju smo obhajali preteklo nedeljo praznik košnjec, ki ga je priredilo tukajšnje Društvo kmetskih fantov in deklet. Kmalu popoldne se je zbralo staro in mlado pri tov. Tomažiču na Vitanu, od koder se je razvila slikovita povorka: na čelu jahači na iskrih konjičih, kolesarji, deca, kosci-tekmovalci z zavihanimi rokavi in strumno korakajoč po taktu godbe na pihala, in grabljice, vse v enotnih zavijačkah in odeevah z visoko dvignjenimi grabljami izražajoč korajžo in borbenost. — Res prava kmetska vojska! Ubrana pesem in veselo vriskanje sta odmevala v pozdrav množici občinstva, ki se je zbrala na travniku tov. Praprotnika in na veseličnem prostoru, ki je bil ves okrašen z zastavami in slavoloki. Vkljub dežju, ki je šel vse do poldneva in s tem odvrnil oddaljene goste, je prisostvovalo tekmi čez 2000 ljudi, ki so prišli od blizu in daleč. Raz z zelenjem okrašeno tribuno v spalirju kos in grabelj je navzoče goste in zastopnike društev pozdravil predsednik društva tov. Joško Tomažič, ter povedal cilje in ponien naših tekem, naker je delegat Zveze tov. Ivan Nemeec v široko zasnovanem govoru podal nagole, ki čakajo našo mladinsko organizacijo. Oba govora sta bila sprejeta z burnim odobravanjem. V imenu najmlajših je z recitacijo »Mali kosci« pozdravil navzoče Gustek Praprotnik. Tekmovalci, 17 po številu, so zavzeli svoje prostore in na znak strela začeli kositi. Kdo bo prvi? — tako so se spraševali gledalci, ki jih je navdušil enoten miren a siguren takt koscev. Trenutki napetega pričakovanja... Par minut in odločitev je padla. Prav posebno so se izkazali mali kosci, za katere je vladalo izredno zanimanje. Nato so zbrani kosci in grabljice v krogu sedli po domače k južini, a ocenjevalna komisija je šla na delo.

Na bližnjem vrtu tov. Iveka Štamparja se je vršil zatem srečolov in veselica, kjer se je razvilo neprisliljeno domače rajanje. Ocenjevalna komisija, ki so jo tvorili tov. Vinko Praprotnik, Anton Snajdar in Ivo Šavora je ugotovila sledeči rezultat: I. Konrad Kolarič, dobil uro, II. Alojz Zorec, koso, III. Ignac Jerebič, IV. Milko Novak, oba dobila oslo in »Grudoc. Prvo oceno v čistoti košnje je zaslužil tov. Francek Puklavc, ki je najlepše kosil, dobil »Grudoc. Od malih koscev je bil L. Slavek Strelec, II. Albin Praprotnik.

Pri polzevi dirki kolesarjev je dobil prvo nagrado izmed članov Matija Antonovič, Središče, izmed nečlanov pa I. Maks Čurin, Vodranec, II. Avgust Janežič, Brebrovnik in III. Jok Veronek, Vitan. Vsi kosci in dirkači so prejeli lepe spominske nagrade.

S skrbno pripravljeno, lepo izvedeno in zato tudi izbornu uspelo prireditvijo je bolfensko društvo ponovno dokazalo svojo vztrajnost in trdno voljo do dela in napredka, ki je kljub do nadaljnjih uspehov, katerih od njega z vsa go-lovostjo pričakujemo!

Šinkov turn

Naše Društvo kmetiskih fantov in deklet priredi na praznik, dne 29. junija tekmo koscev v Radomljah pri Domžalah. Zbirališče ob 3. uri popoldne pri g. Španu v Radomljah, odkjer krene povorka na tekmovališče. Po tekmi se bo vršila kmetiska veselica. V ponedeljek, na praznik sv. Petra vabimo vsa okoliška društva in vse prijatelje kmetiske mladine na naše slavje!

Ormož

Pododbor Zveze kmetiskih fantov in deklet v Ptuj sporoča, da priredi veliki »Tabor kmetiske mladine« z družen s tekmo koscev in kolesarsko dirko za naslov prvaka ptujskega okraja, v nedeljo, dne 9. avgusta v Ormožu, ter prosi okoliška društva, da ta dan ne prirejajo sličnih prireditvev.

Vojnik

Clanskega sestanka Društva kmetiskih fantov in deklet Vojnik, ki se je vršil v nedeljo, dne 21. junija 1936. se je udeležilo lepo število društvenih članov in članic, ki je z zanimanjem sledilo izvajanju, oziroma poročilu tov. predsednika Kuharja. Na dnevnem redu je bilo med drugim tudi razširjenje upravnega odbora, kamor je bila izvoljena predsednica Anica Ribič, podpredsednica Mici Kasesnik, tajnica Justa Močnik, blagajničarka Justa Ribič in poročevalka Mici Ahtik. Tako ojačena uprava si je nadela nalogo prirediti v letošnjem letu tekmo žanjic, združene z veliko kmetisko veselico. V slogi in delu vstajamo!

Dopisi

Stev. 1182.

P. n. Uredništvo

»Kmetiski list«

v Ljubljani.

Z ozirom na članek objavljen v 23 številki Vašega cenj. lista z dne 3. VI. 1936 stran 6. pod naslovom: Trebeljevo. Kako so JNS-arji gospodarili v Trebeljevski občini? Si dovoljuje podpisana občina, v smislu določb zakona o tisku, poslati popravek, katerega je v zakonito določenem roku objaviti v »Kmetiskem listu, na istem mestu pod istim naslovom in istimi črkami.

Ni res, da je glasom odloka upravnega sodišča za dravsko banovino v Celju od 30. VIII. 1934. l. le občina Trebeljevo plačnica najetega posojila, kakor tudi vseh izdatkov za občinski dom v Veliki Štangi. Res pa je, da je po temu sklepu dolžna občina plačevati samo obresti in dolg pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani v znesku 20.000. Din. Ne jamči pa ne le za ta dolg, ampak tudi za dolg Koprivnikarja iz Širmanskega hriba v znesku 20.000. Din. samo občina Trebeljevo, marveč tudi bivši dekretirani župan g. Končar Peter, na katerega nepremičnine je ta dolg tudi vknjižen pod vl. št. 142 in 804. kat. obč. Volavljje.

Ni res, da je obč. odbor sklenil najeti sledeča posojila: Pokojn. zavod v Ljubljani 20.000. Din., Koprivnikar Franc, Širmanski hrib 20.000 Din, Koprivnikar Franc Štanga-poljane 2000. Din. Res pa je, da je sklenil najeti posojilo pri privatnikih proti 6% obrestni meri in pri Hipotekarni banki v znesku 15.000. Din.

Ni res, da je občinski dom v Veliki Štangi stal Din. 85.926. 15. p.

Res pa je, po izkazu obč. blag. knjig, za ta dom izdatkov 153.277. Din. 75. p.

Ni res, da je novo izvoljena obč. uprava prevzela od »užitkarskega župana« 63.461. Din. 80. p. dolga. Res pa je prevzela od bivše obč. Uprave preko 100.000. Din. dolga, pa se še vedno kak upnik oglasi,

Ni res, da je občina imela iztirjati obč. doklade iz prejšnjih let 115.997. Din., obč. trošarine 3900. Din. obč. takse 1650. Din. in vloge iz hranilnic 13.000. Din., skupaj 134.547. Din., Res pa je, da ima občina na zaostankih obč. doklade okrog 68.000. Din., pri davčni upravi, ki pa ni iztirjliva. Na trošarini in taksah pa sploh ni nič. Vloge hran. knjižic so vinkulovane, večinoma za obč. ubožni zaklad namenjene, ki pa se ne smejo porabiti za kritje stroškov obč. doma.

Ni res, da je to stanje prevzel Gale Josip in ni nihče oporekal. Res pa je, da je prevzel, kar je bil po zakonu prevzeti dolžan in to po izrecnem naročilu tedanjega g. srezkega načelnika. Je pa dal na zapisnik sledečo izjavo: Po zakonu dolžan prevzeti vse posle in inventar, isto prevzel, kar se pa tiče dolgov izjavljam, da jih prisiljen prevzamem, a ne na lastno odgovornost, ker nisem prav nič sodeloval za napravo istih in so občani proti njim zelo nezadovoljni.

Ni res, da je te reči že davno odobrila tudi krajevna kontrola. Res pa je, da vseh še ni odobrila.

Ni res, da je neznano, koliko požirkov je napravil sedanjil predsednik občine g. Gale, ko je šel dne 5. maja volit. Res pa je, da ni napravil zato nobenega požirka kakor je res, da je to storil na zahtevo občanov, da je s tem preprečil uresničitev nekkih načrtov, ki bi občini in občanom ne bili v korist.

Občina Trebeljevo, dne 17. junija 1936.

Predsednik občine:

Josip Gale.

Mlatic

Pof

je bil doslej v uredništvu ljubljanskega »Slovenec« čisto suverena in neločljiva organizacija bivšega ministrskega predsednika Jevliča.

Zdaj pa mahoma izvemo, da Pof ni pof, da torej Jevlič ni Jevlič, ampak Uzunović. Da je torej Uzunović Pof in pofovec, Jevlič pa samo — jugofašist.

Vročina je huda, časi so resni, ob visokem pritisku naj se zato nihče ne čudi, če se kdaj pisec te »Slovenec« zmedene modrosti proglasi za — Če ne vleče več pof — in faš —, bo vleklo vsaj trap — Bog živi vse Slovence pod streho hiše ene!

»Jadranska straža« in »Slovenec«

V vrsti nacionalnih organizacij zavzema Jadranska straža odlično mesto. Odlično mesto po svoji ideji, po svojem programu in tudi po številu članstva in pripadništva. Zasluga za njeno plodonosno delo gre, kakor povsod, tudi pri Jadranski straži predsedstvu. Predsednik oblastnega odbora JS v Ljubljani pa je gosp. dr. Otmar Pirkmajer. No, in to je prav nerodna stvar za klerikalce. G. Pirkmajer jim ne gre v račun. Kakorkoli ga obrneš, je narobe. Prav posebno pa je narobe tisti Pirkmajerjev podpis na spomenici nacionalnih in kulturnih organizacij v Sloveniji, kjer se je zahtevala pravilna ureditev ljubljanske radijske postaje. Kajti, pravi »Slovenec«, da je ta reč politična.

Iz listov

»Slovenec« z dne 19. junija stoka: »Same fronte! Delavska fronta, ljudska fronta, delavsko-kmečka fronta, fronta delovnega ljudstva, fronta delovnega naroda —«

Če vzdihuje »Slovenec« ob frontah, se ne čudimo, čudno pa se nam zdi, da se mu vzdih izvije tudi ob imenu »ljudska fronta«, ko je vendar »Slovenec« glasilo »ljudske stranke«.

Kaj je res poročni gvant JRZ tako tesen? — I, no, ljudje, pa bi šli h krojaču ali šivilji po mero. Saj veste, da se obseg života spreminja.

»Centralizem je kottišče korupcije« piše »Slovenec« istega datuma. —

Pa je res vročina hudičeva zadeva, ki ljudem tako krajša spomin, da ne vedo, kdo danes vzdržuje centralizem. Veliko je že bilo v teh polomij, prvenstvo pa si je s tem stavkom pridobil »Slovenec«. Kot lojalni nasprotniki mu k zmagi — iskreno čestitamo.

Novice

× Iz Maribora in iz drugih krajev prihajajo vesti, da se nevarno širi pižmovka ali bizamska podgana. To je nevaren glodalec, ki povzroča silno škodo. Iz Zagreba pojde poseben odposlanec Prirodopisnega zavoda proučiti, kako in kaj je s pižmovko. Hrvatski listi v razburjenem tonu poročajo o njeni škodljivosti, ljubljanski »Slovenec« pa pravi (dne 19. t. m.) da »ne bo tako nevarna, kakor jo nekateri slikajo.« Zato vabimo strokovnjake, da pri nas ali drugod izreko svoje mnenje. Končno to vprašanje vendar ni brez važnosti.

× V Ljubljano so prispeli slovanski železničarji, Čehi, Bolgari in Poljaki, ko so se vračali z zborovanja »Zveze slovanskih železničarjev in brodarjev« v Beogradu. Ljubljana je slovanske goste bratsko in gostoljubno sprejela.

× V Peču je kaznjenec Istvan Turković, ki je bil zavoľo raznih težkih zločinov obsojen na osem let težke ječe, ubil slovenskega orožniškega podanarednika Franca Pukšiča. Turković je pobegnil iz kaznilnice, Pukšič pa je s patroljo planil za njim. Kaznjenec je na begu vzel vojaško puško, začel streljati in je smrtno zadel Pukšiča, kaznjence pa je ostala patrolja vendar ujela.

× Za naseljence v južnih krajih države je vlada odobrila kredit Din 1.250.000.—

× V Liscach so iz Savinje potegnili kopalci žensko truplo. Utopljenka je stara okrog 40 let, revno oblečena in ima na obrazu sledove nekoliko zaceljenih ran.

× V gozdovih Rudnika in železarne nad Štorami se je udril hrib. Plaz je zajezil vodo v potoku, ki se odteka v Voglajno. Kmalu se je nabralo toliko vode, da je poplavila in opustošila mnogo rodovitne in obdelane zemlje.

× Na Gozdu pri Kamniku je strela posestniku Lovrencu Sušniku ubila na paši eno najlepših krav.

× V Horjulu je strela udarila v zvonik podružnične cerkve na Samotorici in hkratu užgala kozolec posestnika Pavla Bradeška. Na zvoniku so ogenj še pravočasno pogasili, kozolec pa je popolnoma pogorel.

× V Dolgi vasi si je vzel življenje komaj 16letni Franc Schescharek. Domači so ga našli obešenega na podporniku, ki drži skednjevo streho. Vzrok obupnega dejanja ni znan.

× V Čakovcu je bilo vlomljeno v podružnico Prve hrvatske štedionice. Vlomilci so imeli dovolj časa, da so mogli nemoteno vlomiti v banko. Zaradi praznika v četrtek banka sploh ni poslovala, tako da so mogli vlomilci vdreti v poslovne prostore že v sredo ponoči in tudi ako bi delali dve noči in en cel dan, jih pri njihovem zločinskem poslu ni mogel nihče motiti. Vlom so izvršili skrajno oprezno, to je, da so uničili le ključavnice blagajne, tako, da je bil vlom odkrit šele v petek, ob zaključku dnevne blagajne. Blagajnik je ugotovil, da je izginilo iz blagajne 245.000 Din v naši valuti, nekaj pöngov, avstrijskih šilingov in kanadskih ter severnoameriških dolarjev. Skupno so vlomilci odnesli okrog 250.000 Din. Oblasti domnevajo, da je ta vlom napravila neka tolpa, ki se priklati od časa do časa iz inozemstva ter v naši državi vlamlja v blagajne.

× V Srednji vasi pri Bohinju se je smrtno ponesrečil Franc Markež. Sekat je šel palice, pa mu je spodrsnilo in je padel kakih sto metrov globoko v prepad, po katerem teče hudournik Ribnica.

× Bivši šef Kabineta — šef pisarne tvrdke Ta-Ta. Rojak bivšega ministra Jurja Demetroviča, ki je bil za njegovega ministromanja šef kabineta v njegovem ministrstvu, je sedaj prevzel vodstvo pisarne tvrdke Ta-Ta.

× V Staršah pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju je požar uničil petim kmetom vse imetje. Ogenj je nastal popoldne, ko so bili vsi ljudje na travnikih, daleč proč od vasi. Zato je minilo precej časa, preden so se mogli ognju uspešno postaviti v bran. Prihitele je na pomoč več gasilskih društev in skupnemu prizadevanju se je posrečilo ogenj vsaj toliko omejiti, da ni pogorela vsa vas. Do tal pa je pogorelo 9 hiš in gospodarskih poslopij, last posestnika Gojčnika in dveh Selinškov. Živino so rešili, pogorela pa je vsa hišna oprema in obleka. Skupna škoda znaša okrog tri sto tisoč dinarjev.

× Na Uncu je strela ubila delavca po domače Šentka iz Cerknice, njegovega tovariša po domače Berkina iz Cerknice, pa je k sreči samo omamila. Oba sta bila pri Čebavcu na Uncu zaposlena z gradnjo podaljška na kozolcu. Tudi na kozolec je strela napravila precej škode, ker se je vnelo tramovje, vendar so ljudje ogenj še pred pravim izbruhom pogasili.

× V Splitu sta na Tehnični srednji šoli dva študenta na stopnicah napadla svojega profesorja, inženjerja Bernardija. Eden izmed dijakov ga je z nožem sunil v hrbet. Profesor se je postavil v bran, iztrgal dijaku nož, vendar je pa pri tem padel in se po nesreči še bolj obrezal. Dijak in njegov tovariš sta pobegnila, kakor hitro sta ranjencu priskočila na pomoč šolski sluga in neki profesor. Nezavestnega inženjerja Bernardija, ki je ležal na tleh v mlaki krvi, so prepeljali v bolnico, kjer so mu komaj rešili življenje.

× V Mastnjaku pri Cerknici je strela ubila neko žensko, ki je delala na polju.

× V Sremski Mitrovici je predsedeval v tamkajšnji kaznilnici svojo kazen zloglasni razbojnik, hajduk Babič. S hlinjenjem bolezni je premamil paznika Čalugdžiča, da je stopil k njemu v celico. Tam pa mu je iztrgal puško in ga smrtnonevarno obstrelil ter pobegnil. Paznik je imel še toliko moči, da se je izvlekel ven in jel klicati na pomoč. Dva druga paznika sta med tem opazila hajduka, ki se je plazil proti izhodu iz kaznilnice. Streljala sta in Babiča nevarno ranila. Oba, hajduk Babič in paznik Čalugdžič sta skoraj istočasno podlegla ranam.

× Na Jesenicah je Kranjska industrijska družba zadnjo soboto odpovedala 300 delavcem. Radi železarne v Zenici je izgubila tovarna na Jesenicah mnogo naročil in je skrčila obrat. Pošast brezposelnosti pri nas torej še vedno narašča.

× V Kočevju so v »Zavodu za slepe« razstavili slepi gojenci svoja dela, ki vzbujajo splošno pozornost. Požrtvovalnim učiteljem in slepim gojencem gre vse priznanje za njih obojestranski trud.

× V Kamniške planine se je podal gimnazijec Srečko Vavpotič. Ker ga ni bilo ob napovedanem času domov, je odšla za njim reševalna odprava Slov. planinskega društva, ki pa se še ni vrnila. O Vavpotiču ni od nikoder nobenega glasu.

× Blizu Ptuja so iz Drave polegnili truplo delavca Andreja Sinčka, ki je na Telovo zvečer padel v reko.

× Iz Plešivice pri Brezovici je bila doma služkinja Anka Mavzerjeva, ki je radi duševne zmedenosti in potrnosti obupala nad življenjem in skočila v Ljubljanico. Truplo so sedaj potegnili iz vode in položili na mrtvaški oder v mrtvašnici v Štepanji vasi.

× Na Savskem kopalisku v Beogradu je športnik Glaser za šalo vrgel v globoko vodo

upravnika Beogradskega športnega kluba Radomirja Stokiča. Ker Stokič ni znal plavati, je zavpil na pomoč. Preden pa so ostali kopalci spoznali položaj, je nesrečni Stokič utonil.

× V Genterovcih v Prekmurju je izbruhnil ogenj v strojnici parnega mlina Ludvika Bohlica. Domači in okoliški gasilci so sicer požar omejili in končno zatrli, vendar znaša škoda 40 tisoč dinarjev.

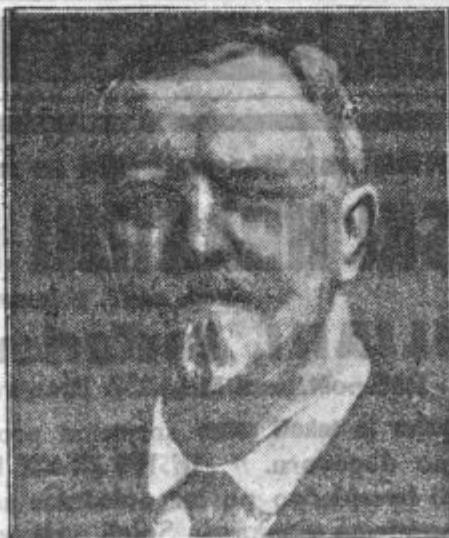
× V Subotici je bil pred okrožnim sodiščem obsojen nekdanji policijski kapetan Dušan Medaković na 18 mesecev robije, ker je bil v službi poneveril skupno 23.169 dinarjev. Opuščen je tudi trajno iz službe.

Maksim Gorkij

je umrl in bil z velikimi svečanostmi pokopan v Moskvi. Zaro z njegovim pepelom so nosili člani ruske vlade in mu tudi govorili na grobu. Zaro bo vzdana v zidove Kremlja. Kremelj je zgodovinsko važna carska palača v Moskvi, obdana krog in krog z visokim zidom. Gorkemu postavijo na državne stroške v njegovem rojstnem kraju Nižnjem Novgorodu dostojen spomenik. Tudi mesto je po njem imenovano. S svojimi deli pa si je ta veliki Slovan postavil neminljiv spomenik v kulturi vsega človeštva.

St. F. Staněk

veliki češki kmetški politik in eden izmed vodilnih mož izza dni velikega osvobojenja bratskega naroda, je te dni za vedno zatisnil oči. Češkoslov. republika je bila tako srečna, da ji je ob zibeli botrovalo lepo število idealnih mož, ki so se zavedali, da je kmetstvo nele steber države, ampak steber človeštva. Med njimi je bil posebno viden pravkar umrl St. F. Staněk.

VSE ZA PISARNO
dobavlja stroje, aparate, opremo
popravlja pribor, polnična peresa
3456 A PRELOC

Po svetu

× Higijena v turški veri. Kemal Atatürk je zahteval od islamskih verskih oblasti, da radi higijene nekoliko spremene predpise o izvrševanju verskih pobožnosti. Doslej so se turški verniki v džamijah (turških cerkvah) med molitvijo tako priklanjali, da so se s čelom dotikali tal. Odslej to ne bo več dovoljeno. Po džamijah morajo povsod postaviti klopi, visoke vsaj po 30 centimetrov, da bodo verniki med pobožnostjo lahko nanje naslanjali glave.

× Policijski psi so našli požigalec. V Palestini so s pomočjo policijskih psov izsledili pet Arabcev, ki so posekali in zažgali pet hektarjev nanovo zasajenega gozda v židovski koloniji v oblasti Šerona.

× Cene pšenice v Italiji so določene takole: 108 lir za mehko pšenico, 123 pa za trdo pšenico po 100 kilogramov.

× Nadzorstvo nad zakonskimi posteljami. V Južni Karolini (Amerika) morajo biti zakonske postelje postavljene najmanj dva koraka narazen. Šerif (t. j. uradnik s polno policijsko oblastjo) ima pravico, da podnevi ali ponoči, kadarkoli se mu zljubi, pride v hišo in se v kateremkoli stanovanju prepriča, kolikšna je razdalja med zakonskima posteljama. — Kakor iz tega vidimo, smo v Jugoslaviji le še deležni

Zato tudi s tolikim ponosom govorimo o njej.

× Kdaj se smejo ljudje ženiti? To je v različnih državah prav različno. Pri nas se v splošnem brez posebnih težav človek lahko oženi z doseženo polnoletnostjo, torej z 21. letom, če se mu zdi, da ima preveč premoženja ali dohodkov sam zase. V nekaterih ameriških državah kakor v Južni Karolini, Texasu in Lousiani pa se lahko ženi že z dvanajstim letom. V Marylandu pa guverner lahko dovoli sklenitev zakonske zveze celo 10 letnim otrokom.

× Kako se množe Japonci. Na Japonskem je bilo lani rojenih 2 milijona 190 tisoč 681 otrok. V istem času je umrlo 1 milijon 162 tisoč 68 ljudi. Prebivalstvo Japonske je torej lani naraslo za 1 milijon 28 tisoč 623 oseb, to se pravi, da so se Japonci povprečno vsak mesec pomnožili za 90 tisoč duš. — Ni torej čudno, da se tako radi vojskujejo, ko se vendar tako naglo množe.

Vsa zdravila za ljudi in živino

naročate lahko iz lekarne na Vrhniki. Posebno priporočamo: **Hočevarjevo Aromatično železno tinkturo**, priznano najboljšo sredstvo zoper slabokrvnost, slabo prebavo in oslabelost. Je boljše kot vsako železno vino! Polilitrska steklenica 2 Din. Naročiti in porabiti je 3 steklenice. **Zelodčni prašek**, ki učinkuje pri želodčnem katarju, to je pri tiščanju in bolečinah v želodcu, želodčnem krču, kislem izpahovanju in bluvanju. Skatla 20 Din. **Tusscol sirup** zoper pljučne bolezni. Oblažuje kašelj, izčisti pljuča in dviga tek. 1 steklenica 40 Din. **Nervocel**, ki vsebuje kolo, železo in losfor. Deluje odlično pri živčnih boleznih, utrujenosti in nervoznosti. Okrepi in vrne tek. Steklenica 40 Din. **Za domače živali: Sadnikarjev zdravilni prašek za prašiče**. Sigurno zdravilo zoper bolezni na prebavih, ki čisti in odvaja kužne bacile. Pospešuje tek in reje živali, ter zabrani izbruh rdečice. Zavoje 8 Din, 10 zavojev 70 Din. — **Bosulin svečice**. Edino zdravilo zoper srmašnično vnetje pri govedu. Zanesljivo zoper jalovost krav in telic. Skatla z 12 svečicami 25 Din. — **Protikataralni prah za konje**. Preizkušeno zdravilo zoper konjski kašelj, težko dihanje in izgubo teka. Skatla 20 Din.

LEKARNA PRI »ANGELJU VARHU« NA VRHNIKI. Imenovanih zdravil se ne dobi nikjer drugod, zato naročate naravnost od mene! Na vsa vprašanja odgovarjam brezplačno! Pri večjih naročilih popust!

Sejmi

28. junija: v Mozlju p. Kočevju, Dokležovjem;
 29. junija: v Dvoru, Št. Janžu na Dol., Savi,
 Gomilnici;
 30. junija: v Šmartnem pri Litiji, Zagorju
 ob Savi, Črnomlju, Mirni peči, Mali gori, Olim-
 lju, Sp. Polskavi, pri Sv. Mohorju, Rakeku, Raj-
 henburgu, Dol. Lendavi, Gor. Radgoni, Zrečah,
 Sv. Bolfenku v Sl. g.;
 1. julija: v Krškem, Podčetrtku, Jurkloštru;
 2. julija: v Mokronogu, Št. Gothardu, Sred-
 nji vasi, Rakičanah, Kočevski Reki, Novi Štiffi,
 Petrovčah, Tinskem, Sv. Tilnu, Turnišču;

3. julija: v Radgoni;
 4. julija: v Vel. Gabru, Krškem, Zireh, Re-
 čici v Sav. dol., Marenbergu, Vojniku, Sp. Ko-
 strivnici, Vuzenici, Križevcih.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din	43'70
1 nemška marka	Din	17'54
1 švicarski frank	Din	14'27
1 angleški funt	Din	219'27
1 avstrijski šiling	Din	9'70
1 francoski frank	Din	2'89
1 češkoslovaška krona	Din	1'81

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
 TELEFON ŠTEV. 25-52

Globoko užaloščeni naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da nas je naš dobri oče in tast, posestnik v Radincih, bivši župan in narodni poslanec, gospod

Zemljič Jakob

v 64. letu starosti nenadoma zapustil.

Pogreb dragega pokojnika se je vršil v torek, dne 23. junija, ob 15. uri iz hiše žalosti v Radincih.

Radinci, 21. junija 1936.

**Ana, soproga,
 Franc in Maško,
 sinova,
 Franja, por. Novak,
 hči.**

**Novak Fran, upravnik,
 zet,
 Marija, snaha,
 Rado, Zora, Zdenka,
 vnuki,
 in ostali sorodniki.**

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1

Telef. št. 28-47. Rač. poš. hran. št. 14.257. Brzjavni: „Kmetijski dom“. Ziro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // JAMSTVO ZA VSE VLOGE presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno poštno položnice za nalaganje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12 in od 3—5, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 $\frac{1}{2}$ ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35,000.000'—

Rezerve: Din 1,300.000'—